

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ගල්ගමුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය මෙහෙයුම් ප්‍රකාශනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය, ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති වලට අදාළ තොරතුරු ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන් වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 172 (1) උපවගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10(1) උපවගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට ගල්ගමුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිච්ඡේදයට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වගණනය කළ මතයක් පළකරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිච්ඡේදයට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය වර්ථාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු

කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති වීමේ අවදානම් හඳුනා ගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්‍රෝතයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාත්මක මඟ හැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය ගිණුම්කරණ, ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකි තාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ප්‍රාදේශීය සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ප්‍රාදේශීය සභාව ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ.

- (අ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.

- (ආ) 2018 අංක 19 දරණ ජාතික විගණන පනතේ 6 (i) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව, ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූල නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුව ආයතනයේ පැවැත්ම කෙරෙහි බලපාන බාහිර පාර්ශවයන් සමග පවතින බැඳීම් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල හෙළිදරව් කළ යුතු වුවත්, සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට සභාවට එරෙහිව අධිකරණයේ ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවති නඩු කටයුතු 07 ක් සම්බන්ධයෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.	පිළිගන්නා බව.	ශේෂ පත්‍ර දිනට පවතින අසම්භාව්‍ය වගකීම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කළ යුතුය.

1.6.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

	විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට සභාව සතුව පැවති වාහන 03 ක වටිනාකම තක්සේරු කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ඇතුළත් කර නොතිබුණි.	2025 වර්ෂයේ මෙය තක්සේරු කර ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කරන බව	ස්ථාවර වත්කම් නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ආ)	සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ වැඩි දියුණු කිරීම් හා තෙකලා විදුලි සැපයුම ලබා ගැනීම සඳහා දරන ලද රු. 2,245,804 ක වියදම ප්‍රාග්ධනික කර නොතිබුණි.	මෙම මුදල ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයට ඇතුළත් කර 2025 වර්ෂයේ ගිණුම් සකස් කර ප්‍රාග්ධනික කිරීමට කටයුතු කරන බව.	ප්‍රාග්ධන වැය දැරීම් නිවැරදිව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් කළ යුතුය.
(ඇ)	බිල්පත් හෝ බැඳීමක් නොමැතිව රු.133,800 ක් ණයහිමියන් ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	රු.133800 ක මුදල ණය හිමියන් වශයෙන් 2024 ට අදාළ ජාතික කියවීම් මාසය පාසල් දරුවන් සඳහා කියවීමේ වැඩසටහනකට ඇස්තමේන්තු මුදලකි.	ගණුදෙනුවක් සිදු වූ පසුව ගිණුම් ගත කළ යුතුය.

1.6.3 නොසැසදුණු පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට සභාවේ ගබඩා අයිතමවල පොත් අනුව ශේෂය හා මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල උපලේඛන අනුව ශේෂය අතර අයිතමයන් 18 ක රු.138,621 ක වෙනසක් පැවතුණි.	පෙන්වාදී ඇති වෙනස්කම් නිවැරදි කරගත් බව.	තොග ලේඛන යාවත්කාලීනව පවත්වාගෙන යාමට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නිවැරදි ශේෂ ඇතුළත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) කාර්යාල උපකරණ අයිතම 08 ක වටිනාකම උපලේඛන හා ඊට අදාල ගණනය කිරීම් අනුව ශේෂය අතර රු. 885,758 ක වෙනසක් පැවතුණි.	2025 වර්ෂයේ මුල් කාර්තුව තුලම නිවැරදි කරගැනීමට කටයුතු කරන බව	ස්ථාවර වත්කම් ශේෂ නිවැරදිව උපලේඛන ගත කර ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කළ යුතුය.

1.7 අනුකූල නොවීම

1.7.1 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

පහත දැක්වෙන අනුකූල නොවීම් නිරීක්ෂණය විය.

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 1987 අංක 15 දරණ ප්‍රාදේශීය සභා පනත 134 වගන්තිය	පළාත් පාලන ආයතන සඳහා උපරිම වරිපනම් බදු ප්‍රමාණයක් ලබා ගැනීම පිණිස හැකිතාක් දියුණු ගම් ප්‍රදේශ හඳුනාගෙන ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණු අතර සභාව විසින් නිකුත් කරන අනුකූලතා සහතික පදනම් කරගෙන හෝ වරිපනම් බදු තාවකාලික තක්සේරුවක් සිදුකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	තාවකාලික තක්සේරුවක් සඳහා අවධානය යොමුකර ඇති බව.	තක්සේරු කටයුතු කඩිනමින් අවසන් කර වරිපනම්ල බදු අය කිරීමට ක්‍රියා කළ යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය	මුදල් රෙගුලාසි 571	එකතු වටිනාකම රු.3,121,862 ක් වූ ගිවිසුම් තැන්පත් 195 ක්, ටෙන්ඩර් තැන්පත් 28 ක්, විවිධ තැන්පත් 42 ක් හා කර්මාන්ත තැන්පත් 05 ක් සම්බන්ධයෙන් මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොතිබුණි.	2025 වර්ෂයේ සිට මු.රෙ. ප්‍රකාරව අර්ධ වාර්ෂික කටයුතු කළ යුතුය. ලැයිස්තුවක් සකස් කිරීමට කටයුතු කරන බව.

(ඇ) 2019 ජනවාරි 10 දිනැති
අංක 2019/02 දරණ පළාත්
පාලන චක්‍රලේඛය

8 වගන්තිය සභාව සතු පොදු වෙළඳපලවල ඉදිරියේ දී දැනට වක්‍රලේඛ උපදෙස් ව්‍යාපාර වර්ගය අනුව කලාප වෙන් පවතින තත්වය මත අනුව කටයුතු කළ කිරීමේ සැලැස්මක් පිළියෙල කර යම් සැලැස්මක් යුතුය. ඊට සභාවේ අනුමැතිය ගෙන ඒ සකස් කිරීමට අනුව කඩ කාමර වෙන් කර දීම කටයුතු සිදුකරන කළ යුතු වුවත් එසේ සිදු කර බව. නොතිබුණි.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු.17,959,535 ක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු.42,723,222 ක් විය .

2.2.1 ආදායම් රැස්කිරීමේ කායර්සාධනය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) වරිපනම් හා බදු		
(i) වරිපනම් බදු තක්සේරුව වර්ෂ 05 කට වරක් තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව ලවා ඉටු කරවා ගත යුතු වුවද, ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් වරිපනම් බදු තක්සේරුව අවසන් වරට 2015 වර්ෂයේ දී සිදුකර තිබුණි.	තක්සේරු කටයුතු සඳහා දිගින් දිගටම ඉල්ලීම් කර තිබුණු අතර එය 2024 වර්ෂය වන තෙක් සිදු නොවුණි. නමුත් වර්තමානය වන විට ඒ සඳහා අනුමැතිය ලැබී ඇති බැවින් අදාළ තක්සේරු කටයුතු සිදු කරමින් පවතින බව.	කාලීනව වරිපනම් බදු තක්සේරුවක් සිදුකර සභාවේ ආදායම් වැඩිකර ගැනීමට ක්‍රියා කළ යුතුය.
(ආ) කුලී		
(i) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟ හිටි කුලී රු.1,808,025 ක් පැවතුණු අතර, ඒ තුළ වර්ෂ 05 ට වැඩි රු.396,454 ක ශේෂයක් පැවතුණි.	හිඟ මුදල් පවතින කඩ කාමර පිහිටි ඉඩමේ අයිතිය පිළිබඳ පවතින ගැටළුව විසඳන තෙක් එම හිඟ මුදල අය කර ගැනීමට නොහැකි බව.	කඩ කාමරවල හිමිකම කඩිනමින් නිරවුල් කර හිඟ ශේෂ අය කර ගත යුතුය.
(ii) වසර 03 කට වරක් තක්සේරුගත බදු කුලිය සංශෝධනය කළ යුතු වුවත් සභාව සතු කඩ කාමර 91 ක් සම්බන්ධයෙන් එසේ කටයුතු කර නොතිබුණි	කඩ කාමර 30 ක තක්සේරු වාර්ථා මඟ සභාවට යොමුකර නොතිබුණි. ඉන් තුරුසෙවන කඩ කාමර 28 ට අදාළ වාර්ථා 2021 අප්‍රේල් 19 දින පැවති මුදල් හා ප්‍රතිපත්ති කමිටුවට පමණක් ඉදිරිපත් කර තිබූ බව.	කාලීනව කඩ කුලී තක්සේරු කිරීමට ක්‍රියා කළ යුතුය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 3 වන වගන්තිය යටතේ මහජන සෞඛ්‍ය, පොදු උපයෝගිතා සේවා සහ පොදු මංගාවන් පිළිබඳ කාරණා විධිමත් කිරීම හා පාලනය කිරීම, ජනතාවගේ සුඛ විහරණය, පහසුව හා සුභසාධනය යන සභාව විසින් ඉටු කළයුතුව තිබුණු කාර්තවයන් ඉටු කිරීම පිළිබඳව නිරීක්ෂණය වූ කරුණු පහත දැක්වේ.

3.1 පනතින් පවරා ඇති කාර්යයන් ඉටු කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම
ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 126 වගන්තිය යටතේ ප්‍රධාන කාරණා 30ක් ඉටු කිරීම සඳහා අතුරු ව්‍යවස්ථා පැනවිය යුතුව තිබුණු නමුත් 2024 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් කාරණා 51 ක් සම්බන්ධයෙන් අතුරු ව්‍යවස්ථා වැළඳගෙන තිබුණි.	ප්‍රධාන කරුණු 30 ක් යටතේ ඇති කරුණු 51 ක් සඳහා අතුරු ව්‍යවස්ථා වැළඳගෙන ඇති අතර අනෙකුත් අත්‍යවශ්‍ය කරුණු සම්බන්ධයෙන් ඉදිරියේ දී අතුරු ව්‍යවස්ථා සැදීමට හෝ වැළඳ ගැනීමට කටයුතු සැලසුම් කර ඇති බව.	අත්‍යවශ්‍ය කාරණා සම්බන්ධයෙන් පමණක් අතුරු ව්‍යවස්ථා සකස් කර ගත යුතුය.

3.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතු ගිණුම් ශේෂ 04 ක රු.29,500,402 ක ශේෂ වටිනාකමක් හා රු.304,500 ක පෙර ගෙවුම් වටිනාකමක් වූ අතර, එම ශේෂ තුළ වසර 1 න් 5 ක් අතර කාලයකට අදාළ රු.24,908,150 ක් හා වසර 05 කට වඩා පැරණි රු.4,596,751 ක ශේෂයක් අය නොවී පැවතුණි.	වරිපනම් හිඟ මුදල සඳහා එම මුදල අයකරගැනීමට රතු නිවේදන නිකුත් කර ඇත. කඩ කුලී වශයෙන් ඇති හිඟ මුදල ඉඩම නිරවුල් කරගත් පසු අයකර ගැනීමට කටයුතු කරන බවත්, කර්මාන්ත ණයගැති සම්බන්ධයෙන් මේ දක්වා එකී මුදල් ලැබී නොමැති බව.	ලැබිය යුතු ණය ශේෂ අප්‍රමාදීව අයකර ගත යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ගෙවිය යුතු ගිණුම් ශේෂ 05 ක එකතු වටිනාකම රු.60,706,466 ක් වූ අතර කාල විශ්ලේෂණය අනුව වසර 1න් 5න් අතර කාල පරාසයකට අදාළව රු.51,657,350 ක් හා වසර 5කට වැඩි රු.9,049,115 ක් විය.	අදහස් දක්වා නොමැත.	ගෙවිය යුතු ගිණුම් ශේෂ වල පැවැත්ම තහවුරු කර කඩිනමින් නිරවුල් කළ යුතුය.
(ඇ) සභාව සතු භූමියක ගල්ගමුව මූලික රෝහලෙන් හා හදිසි අවස්ථාවලදී වෙනත් රෝහල්වලින් බැහැර කෙරෙන අපද්‍රව්‍ය පිළිස්සීම් කිරීම සඳහා අවස්ථාව ලබා දී තිබුණද, ඒ සඳහා සභාවේ අධීක්ෂණයක් හෝ කිසිදු අය කිරීමක් සිදු කර නොතිබුණි. දහනාගාර පරිශ්‍රය තුළ රැස්කරන සායනික අපද්‍රව්‍ය දහනය කරන තෙක් ගබඩා කර තැබීමට ආරක්ෂිත ක්‍රමවේදයක් සකස්කර නොතිබීම හේතුවෙන් සතුන් විසින් අපද්‍රව්‍ය	දහනාගාරය ගල්ගමුව මූලික රෝහලෙන් හා බල ප්‍රදේශයේ වෙනත් රෝහල්වලින් බැහැර කරන අපද්‍රව්‍ය පිළිස්සීම් කටයුතු සිදුකරයි. විධිමත් අධීක්ෂණ කටයුත්තක් සිදු නොකරන අතර පරිශ්‍රය තුළ රැස් කරන සායනික අපද්‍රව්‍ය දහනය කරන තෙක් ගබඩා කර තැබීමට ප්‍රමාණවත්	අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම විධිමත් කළ යුතුය.

තැන තැන ඇද දැමීම ,දහනය කළ අළු සහ පහසුකම් නොතිබුනත් මේ වන එන්නත් කටු බැහැර කරලීම සඳහා නිසි වැඩ විට ආරක්ෂිතව ඒවා ගබඩා කර පිළිවෙලක් නොමැති වීම, දහනාගාරයේ ගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් සකස් කටයුතු සඳහා පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍රයක් කර ඇති බව.

ලබා ගැනීමට කටයුතු නොකිරීම වැනි ගැටළුකාරී තත්ත්වයන් පැවතුණි.

3.3 මෙහෙයුම් අකායර්ක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ඉඩම් වෙන්දේසිවලින් ලද පොදු ඉඩම් කොටස් දෙකක් එලදායි කාර්යයන් සඳහා යොදවා නොතිබුණු අතර ඒවා පවරා ගැනීමටද කටයුතු කර නොතිබුණි.	ඉඩම් කට්ටිකිරීමේදී ඊට අදාළ සංවර්ධන සැලැස්ම පමණක් අනුමත කර ඇති අතර ඉඩම් සංවර්ධනයක් නොවීම සහ ඉඩම් ඉල්ලීම අවම වීම නිසා තාවකාලිකව නවතා ඇත එබැවින් එලදායි කාර්යයන් සඳහා යෙදවීමට හෝ පවරාගැනීමක් සිදුකිරීමට හෝ නොහැකි වී ඇති බව.	වත්කම් පවරාගෙන නියමිත කාර්යයන් වල යෙදවිය යුතුය.
(ආ) වයඹ පළාත් ජල සම්පාදන හා පාරිසරික සනීපාරක්ෂක ඒකකය විසින් ප්‍රජා මූල සංවිධාන සඳහා හඳුන්වාදී තිබුණු මාර්ගෝපදේශවලට අනුව ප්‍රජා මූල සංවිධාන අධීක්ෂණය හා පාලනය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රාදේශීය සභාව වෙත බලතල ලබා දී තිබුණද, සභාව විසින් ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීමට යොමු වී නොතිබුණි.	ප්‍රජා මූල සංවිධානවල සභා සම්මත වූ වාර්ෂික අයවැය වාර්තා සියල්ල මේ වන විට ගෙන්වා ගැනීමට කටයුතු කරන අතර අක්‍රියව පවතින ජල සමිති 19ක් සක්‍රිය කරමින් වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කර ඇති බව.	ප්‍රජා මූල සංවිධාන සභාව විසින් අධීක්ෂණය කළ යුතුය.

3.4 මතභේදයට තුඩුදෙන ගනුදෙනු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) වසර 05 කට අධික කාලයක සිට බදු දීමෙන් ආදායම් උත්පාදනය කළ මැදගම බහුකාර්ය ගොඩනැගිල්ලේ අයිතිය සම්බන්ධයෙන් ඇති වූ ගැටළුකාරී තත්ත්වයක් හේතුවෙන් 2023 වර්ෂයේ සිට බදු දීම නවතා තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන තෙක් එම ගැටළුව නිරවුල් කර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	පළාත් පාලන ආයතනයට මෙම ගැටළුව යොමු කර ඉන් ලැබෙන පිළිතුරු අනුව වත්කම් ලේඛනයෙන් ඉවත් කර ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	වත්කමේ අයිතිය කඩිනමින් තහවුරු කර ගත යුතුය.
(ආ) ගම නැගුම විශේෂ ව්‍යාපෘතිය මගින් මිල දී ගත් පෙර පාසල් උපකරණ ප්‍රමිතියෙන් තොර බව දක්වා ප්‍රාදේශීය ලේකම් විසින් ගෙවීම් කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කළ රු.485,100 ක මුදල සභා අරමුදලින් ගෙවීම් කර තිබුණි. මේ සම්බන්ධයෙන් පළාත් ගිණුම් කාරක සභාව වගකිව යුතු නිලධාරීන්ගෙන් අයකර ගැනීමට නියෝග කර තිබුණද, එය අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	මේ සම්බන්ධයෙන් අදාළ කාර්මික නිලධාරී මහතා දැනුවත් කර ඇති අතර 2018 , සැප්තැම්බර් 26 වන දින ලිඛිත ලිපියක් මගින් විගණකාධිපතිතුමාට ද පිටපතක් සහිතව අදාළ නිලධාරියා රාජකාරි නියැලී සිටින ආයතනය වෙත ද දැනුවත් කිරීමට කටයුතු කර ඇති බව .	අවිධිමත්ව ගෙවීම් කර ඇති මුදල අයකර ගැනීම කඩිනමින් කටයුතු කළ යුතුය.

3.5 වත්කම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) වටිනාකම රු.50,115,000 කට ප්‍රත්‍යාගණනය කර තිබුණු ගල්ගමුව පැරණි පුස්තකාල ඉඩම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල එහි පිරිවැය වූ රු.7,965,000 කට දක්වා තිබුණි.	තක්සේරු වාර්තාව අනුව ගොඩනැගිල්ලේ වටිනාකම පමණක් ගිණුම්ගත කිරීමේ දෝෂයක් ලෙස පිළිගනිමි. 2025 වර්ෂයේ ගිණුම් සකස් කිරීමේදී එය නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	ස්ථාවර වත්කම් වටිනාකම් නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ආ) එකතු වටිනාකම රු.10,732,000 ක් වූ ඉඩම් ගොඩනැගිලි අයිතම 04 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල රු.1,267,500 ක් ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	2025 වර්ෂයේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	වත්කම් වටිනාකම් නිවැරදිව මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ඇතුළත් කළ යුතුය
(ඇ) සභාව සතු වාහන 03 ක, ඉඩම් 03 ක හා සුසාන භූමි 143 ක අයිතිය සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් පවරාගෙන නොතිබුණු අතර, එම වත්කම් සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය තුල රු.134,703 ක් සභාව විසින් වැය කර තිබුණි.	අයිතිය පවරා ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	වත්කම් වල අයිතිය පවරා ගැනීමට ක්‍රියා කළ යුතුය.
(ඈ) 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තා අනුව සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයෙහි පැවති GI බට 377 න් බට 192 ක් පමණක් භෞතිකව පැවති බවත් බට 185 ක ඌනතාවයක් පැවති බවත් නිරීක්ෂණය කර තිබුණි. 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට භාණ්ඩ සමීක්ෂණ මණ්ඩල නිර්දේශ අනුව මේ පිළිබඳව වාර්තා කර තිබුණු ද 2025 මාර්තු 21 දින වන විටත් GI බට ඌනතාවය සම්බන්ධයෙන් විධිමත් ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.	2025 ජුනි 26 GI බට සම්බන්ධයෙන් කමිටු වාර්තාවට අනුව GI බට 85ක් නිකුත් කිරීමේ ගැටළු සහගත බවක් ඇති බව පිළිගනිමි. මෙහිදී විධිමත්ව නිකුත් නොකිරීම, තොරතුරු පොත්වල සටහන් නොකිරීම, ආපසු ලබා දීම සම්බන්ධ තොරතුරු සටහන් නොවීම හෝ ආපසු ලබා නොදීම හෝ සිදු වී ඇති අතර මේ සම්බන්ධයෙන් නිවැරදි තොරතුරු සොයා ගැනීමෙන් අනතුරුව ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා බව.	මු.රෙ.අනුව පරීක්ෂණයක් පවත්වා වගකිව යුත්තන් නිශ්චය කර හානි පාඩු පූර්ණය කරගත යුතුය.

3.6 ව්‍යාපෘති, කර්තව්‍යන් හෝ ප්‍රාග්ධන වැඩ ප්‍රමාදයන්

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ දී වටිනාකම රු.494,281 ක් වූ අයවැයගත කර්මාන්තයක් නිම නොවී පැවතුණු අතර, රු.154,598 ක් වූ කර්මාන්තයක විගණිත අවස්ථාව වන විටත් වැඩ නතර කර දමා තිබුණි.	ගල්ගමුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය මගින් බොරළු සැපයීමට නිශ්චිත භූමියක් ලබාදෙන බව ප්‍රකාශ කල හෙයින් මෙම කර්මාන්තය 2025 දක්වා ඉදිරියට ගෙනගිය බව.	අදාළ කර්මාන්ත කඩිනමින් නිම කළ යුතුය.

3.7 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සභාවේ අනුමත කාර්යය මණ්ඩලය තුළ පුරප්පාඩු 19 ක් හා අතිරික්ත 16 ක් පැවති අතර පුරප්පාඩු සඳහා බඳවා ගැනීම් සිදුකර නොතිබුණි.	ඉදිරියේදී බඳවා ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	ප්‍රශස්ත කාර්ය මණ්ඩලයක් පවත්වා ගත යුතුය.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 අයවැය පාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම් විෂයයන් 06 ක ඇස්තමේන්තුගත හා සත්‍ය ආදායම් අතර සියයට 20 සිට සියයට 98 දක්වාත් වියදම් විෂයයන් 07 ක ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රතිපාදන හා සත්‍ය වියදම් අතර සියයට 10 සිට සියයට 188 දක්වාත් විචලනයක් පැවතුණි. එ හේතුවෙන් අය වැය ලේඛනය ඵලදායී කළමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස උපයෝගී කරගෙන නොතිබුණි.	2024 අයවැය ලේඛනය සකස් කරන අවස්ථාවේදී පූර්ව වර්ෂ දෙකක් පමණ පුරෝකථනය කරමින් අයවැය සකස් කිරීමට කටයුතු කර ඇති බව.	අයවැය ලේඛනය ඵලදායී කළමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස භාවිතා කළ යුතුය.